

ŽURNALE *BALTISTICA* VARTOJAMI BEI VARTOTINI SUTRUMPINIMAI

I. PERIODINIAI LEIDINIAI

- ABSI – *Acta Baltico-Slavica*, I–VII, Białystok, 1964–1970; VIII–, Warszawa (etc.), 1973–.
- AM – *Altpreußische Monatsschrift*, I–LIX, Königsberg, 1864–1922.
- APh – *Archivum Philologicum*, I–VIII, Kaunas, 1930–1939.
- AslPh – *Archiv für slavische Philologie*, I–XLII, Berlin, 1876–1929.
- BB – *Beiträge zur Kunde der indogermanischen Sprachen*, hrsg. von A. Bezzenger, I–XXX, Göttingen, 1877–1906.
- Blt – *Baltistica*, Vilnius, 1966–.
- BPTJ – *Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego*, Kraków (etc.), 1925–.
- (BSI/) БСИ – *Балто-славянские исследования*, Москва, 1974–.
- BSL – *Bulletin de la Société de Linguistique de Paris*, Paris, 1869–.
- DD – *Darbai ir dienos*, Kaunas, I–IX, 1930–1940; I (X)–, 1995–.
- (E/) Э – *Этимология*, Москва, 1963–.
- FBR – *Filologu biedrības Raksti*, I–XX, Riga, 1921–1940.
- HS – *Historische Sprachforschung [KZ tēsinys]*, CI–, Göttingen, 1988–.
- IF – *Indogermanische Forschungen*, I–XXXVII, Straßburg, 1892–1916; XXXVIII, Berlin, 1917–.
- IMM – *Izglītības Ministrijas Mēnešraksts*, Riga, 1920–1939.
- (IORJS/) ИОРЯС – *Известия Отделения русского языка и словесности (императорской) Академии наук*, I–XXXII, Санктпетербург, 1896–1927.
- JIES – *The Journal of Indo-European Studies*, Washington, DC, 1973–.
- JP – *Język Polski*, Kraków, 1913–.
- Klb – *Kalbotyra*, Vilnius, 1958–.
- KZ – *Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung auf dem Gebiete der indogermanischen Sprachen*, begr. von A. Kuhn, I–XXVII, Berlin, 1852–1885; XXVIII–XL, Gütersloh, 1887–1907; XLI–C, Göttingen, 1907–1987.
- LgB – *Linguistica Baltica*, Warszawa, 1992–.
- LK – *Literatūra ir kalba*, Vilnius, 1956–.
- LKK – *Lietuvių kalbotyros klausimai*, Vilnius, 1957–.
- LPosn – *Lingua Posnaniensis*, Poznań, 1949–.
- Lt – *Lituanistica*, Vilnius, 1990–.
- LT – *Lietuvių tauta*, Lietuvių Mokslo Draugijos raštai, I–V, Vilnius, 1907–1936.
- LVKJ – *Latviešu valodas kultūras jautājumi*, Riga, 1965–.
- MA Darbai – *Lietuvos TSR Mokslų akademijos darbai*, serija A, I–CIX, Vilnius, 1955–1989.
- Mit – *Mitteilungen der Litauischen Lit(t)erarischen Gesellschaft*, I–VI, Heidelberg, 1883–1912.
- PB – *Ponto-Baltica*, Milano, 1981–.
- PBB – *Beiträge zur Geschichte der deutschen Sprache und Literatur*, begr. von H. Paul u. W. Braune, Halle a. S., 1874–.
- RBI – *Res Balticae*, Pisa, 1995–.
- (RFV/) РФВ – *Русский филологический вестник*, I–LXXVIII, Варшава, 1879–1918.
- RKr – *Rakstu krājums (izdots Rīgas Latviešu biedrības Zinību komisijas)*, I–XXIII, Riga (/Jelgava), 1876–1940.
- RSI – *Rocznik Slawistyczny*, Kraków, 1908–.

- ScSl – Scando-Slavica, Kopenhagen, 1954–.
 SprB – Språkliga Bidrag, I–XXVIII, Lund, 1951–1972.
 StB – Studi Baltici, I–VII, Roma, 1931–1940; VIII–X, Firenze, 1952–1969.
 TDr – Tautosakos darbai, I–VII, Kaunas, 1935–1940; I (VIII)–, Vilnius, 1992–.
 TIES – Tocharian and Indo-European Studies, I–V, Reykjavík, 1987–1991.
 TŽ – Tauta ir žodis, I–VII, Kaunas, 1923–1931.
 VLIR – Valodas un literatūras institūta Raksti, I–XVII, Riga, 1952–1964.
 WSI – Die Welt der Slaven, Wiesbaden, 1956–.
 (VSJa/) ВСЯ – Вопросы славянского языкоznания, I–VII, Москва, 1954–1963.
 ZAV – Latvijas (PSR) Zinātņu akadēmijas Vēstis, Riga, 1947–.
 ZSI – Zeitschrift für Slawistik, Berlin, 1956–.
 ZslPh – Zeitschrift für slavische Philologie, I–XX, Leipzig, 1924–1950; XXI–, Heidelberg, 1951–.

II. ŠALTINIAI

1.

Lietuvių kalbos šaltinių sutrumpinimai, esantys LKŽ sutrumpinimų sąraše, Blt vartojami be paaškinimo.

2.

- BK – J. Balkevičius, J. Kabelka, Latvių-lietuvių kalbų žodynas, Vilnius, 1977.
 BrE – Biblia tatai esti Wissas Schwentas Raschta, Lietuwischkai pergulditas per Jaana Bretkuna ... Karaliaucziuie (1579–1590, rnkr. kopija).
 BW – Latvju dainas, sak. K. Barons (un H. Visendorfs), I–VI, Jelgava un Peterburga, 1894–1915.
 Cat – P. Kanizjjs, Catechismus Catholicorum ... Vilne Pille ... 1585 [faksimil. leid.:– GünAS I 243–311].
 DaukIŽ – S. Daukantas, Istorija žemaitiška, I–II, Vilnius, 1995.
 DaukR – S. Daukantas, Raštai, I–II, Vilnius, 1976.
 DaukVS – S. Daukantas, Vertimai ir sekimai, Vilnius, 1984.
 DaukŽ – S. Daukanto raštai, Didysis lenkų-lietuvių kalbų žodynas, parengė G. Subačius, Vilnius, 1993–.
 EH – J. Endzelīns, E. Hausenberga, Papildinājumi un labojumi K. Mülenbacha Latviešu valodas vārdnīcai, I–II, Riga, 1934–1946.
 ElgD – G. Elgers, Dictionarium Polono-Latino-Lottavicum, Vilnae, 1683.
 GünAS – Altlettische Sprachdenkmäler in Faksimiledrucken, hrsg. von A. Günther, I–II, Heidelberg, 1929.
 (HSBM/) ГСБМ – Гістарычны слоўнік беларускай мовы, Мінск, 1982–.
 KP – P. Kwauka, R. Pietsch, Kurisches Wörterbuch, Berlin, 1977.
 KR – E. Kagaine, S. Raģe, Ērgemes izloksnes vārdnīca, I–II, Riga, 1977–1978; E. Kagaine, Ērgemes... III, Riga, 1983.
 LDP – Lietuvių didaktinė proza, Vilnius, 1982.
 (LeksAtl/) ЛексАтл – Лексічны атлас беларускіх народных гаворак, I–, Мінск, 1993–.
 Lg – J. Lange, Vollständiges deutsch-lettisches und lettisch-deutsches Lexicon, I, Oberpahlen, 1772; II, Lettisch-deutsches Teil, Oberpahlen-Mitau, 1773–1777.
 Lj – Nicas un Bārtas mācītāja Jāna Langija 1685. gada latviski-vāciskā vārdnīca ... izdevis ... E. Blese, Riga, 1936.
 LKat – H. Lysijus, Mažasis katekizmas (rnkr., 1719); publikacijos: LKat^a – H. J. Lysius, Mažasis katekizmas. Parengė P. U. Dini, Vilnius, 1993; LKat^b – Der Klei-

- ne Catechismus D. M. Lutheri, Mážas Katgismas D. Mertino Lutheraus, besorgt von D. Henrich Lysius, Tillsitt 1719, hrsg. von B. Panzer, Frankfurt am Main etc., 1993.
- LKŽ** – Lietuvių kalbos žodynas, I, III–, Vilnius, 1941, 1956–; II, Kaunas, 1947; I²–II² – 2 leid., Vilnius, 1968–1969.
 - LLV** – Lietuviešu-latviešu vārdnīca (aut.: J. Balkevičs, L. Balode, A. Bojāte, V. Subatnieks), 2. pārstr. izd. (red. A. Sarkanis), Rīga, 1995.
 - LLVV** – Latviešu literārās valodas vārdnīca, Rīga, 1972–.
 - LPPas** – Latviešu tautas (teikas un) pasakas, sak. A. Ler(c)his-Puškaitis, I–V, Jelgava, 1891–1894; VI–VII, Rīga, 1896–1903.
 - LPT** – Latviešu pasakas un teikas, sak. P. Šmits, I–XV, Rīga, 1925–1937.
 - LPŽ** – Lietuvių pavardžių žodynas, I–II, Vilnius, 1985–1989.
 - LTD** – Latvju tautas dainas, sak. R. Klaustiņš, red. J. Endzelīns, I–XII, Rīga, 1928–1932.
 - LTdz** – Latviešu tautasdziešmas, Rīga, 1979–.
 - MancPhr** – Phraseologia Lettica, Das ist: Täglicher Gebrauch der Lettischen Sprache Verfertigt-durch Georgium Mancelium. Ander Theil... Riga, 1638 (faksimil. leid.: – GünAS II 223–414).
 - MancWb** – Lettus, Das ist Wortbuch... verfertigt Durch Georgium Mancelium ... Erster Theil... Riga, 1638 (faksimil. leid.: – GünAS II 15–222).
 - ME** – K. Mülenbacha Latviešu valodas vārdnīca, redīģējis, papildinājis, turpinājis (/nobeidzis – IV) J. Endzelīns, I–IV, Rīga, 1923–1932.
 - PKW** – R. Pietsch, Deutsch-kurisches Wörterbuch, Lüneburg, 1991.
 - (SBH/) СБГ** – Слоўнік беларускіх гаворак паўночна-захоўнай Беларусі і яе пагранічча, I–V, Мінск, 1979–1986.
 - SlnP** – Šiaurės Lietuvos pasakos, sur. M. Slančiauskas, Vilnius, 1974.
 - SlnS** – Šiaurės Lietuvos sakmės ir anekdotai, sur. M. Slančiauskas, Vilnius, 1975.
 - SiStp** – Słownik staropolski, red. nacz. S. Urbańczyk, Warszawa, 1953–.
 - SIXVIw** – Słownik polszczyzny XVI wieku, Wrocław, 1966–.
 - (SRNG/) СРНГ** – Словарь русских народных говоров, гл. ред. Ф. П. Филин, Москва-Ленинград, 1965–.
 - St** – G. F. Stender, Lettisches Lexikon, I (lt.-dt.)–II (dt.-lt.), Mitau, 1789.
 - SW** – Słownik języka polskiego uloż. pod red. J. Karłowicza, A. Kryńskiego i W. Niedźwieckiego, I–VIII, Warszawa, 1900–1927.
 - TDz** – Tautas dziesmas, papildinājums K. Barona „Latvju dainām“, red. P. Šmits, I–IV, Rīga, 1936–1939.
 - U** – C. Ulmann, Lettisches Wörterbuch, I: Lettisch-deutsches Wörterbuch, Riga, 1972; II: Deutsch-lettisches Wörterbuch, bearb. von G. Brasche, Riga-Leipzig, 1880.
 - V** – [K. Valdemārs u.c.] Kreewu-latweeschu-wahzu wardnize... Москва, 1872.

III. LITERATŪRA

1.

Atskirų autorių knygų paprastai nurodoma pavardė ir pavadinimo autosemantinių žodžių (nebūtinai visų) pirmosios raidės, pvz.:

Endzelīns DI – J. Endzelīns, Darbu izlase, I–IV 2, Rīga, 1971–1982.

Stang LS – Chr. S. Stang, Lexikalische Sonderübereinstimmungen zwischen dem Slavischen, Baltischen und Germanischen, Oslo etc., 1972.

Ypač dažnai pasikartojančių (pirmiausia etimologijos žodynų) pakanka vien autoriaus pavardės, pvz.:

Fraenkel – E. Fraenkel, Litauisches etymologisches Wörterbuch, I–II, Heidelberg-Göttingen, 1962–1965.

2.

Kolektyvinį darbų, straipsnių ar pranešimų rinkinių sutrumpinimą paprastai sudaro pavadinimo autosemantinių žodžių pirmosios raidės, pvz.:

DLJ – Dialektālās leksikas jautājumi, I–II, Rīga, 1986.

(ESUM) ECUM – Етимологічний словник української мови (голов. ред. О. С. Мельничук), Київ, 1982–.

Trumpujų (ypač vienažodžių) pavadinimų gali likti ne vien pirmosios raidės, pvz.:

Etym – Etymologie, hrsg. von R. Schmitt, Darmstadt, 1977.

IV. KALBOS IR TARMĖS

a.	-	aukštaičių, aukštaitiškai	lie.	-	lietuvių, lietuviškai
air.	-	airių, airiškai	lo.	-	lotynų, lotyniškai
alb.	-	albanų, albaniškai	luž.	-	lužicų (lužičenų, sorbų), lužiciškai
ang.	-	anglų, angliskai	mak.	-	makedonų, makedoniškai
av.	-	Avestos, avestiškai	n.	-	naujujų laikų, naujosios (kalbos)
bl.	-	baltų	norv.	-	norvegų, norvegiškai
bndr.	-	bendrinės (literatūrinės) kalbos	ol.	-	olandų (nyderlandų), olandiškai
br.	-	baltarusių (gudų), baltarusiškai	oset.	-	oset(in)ų, oset(in)iškai
bulg.	-	bulgarų, bulgariškai	pol.	-	polabų, polabiškai
č.	-	čekų, čekiškai	port.	-	portugalų, portugališkai
da.	-	danų, daniškai	pr.	-	prūsų, prūsiškai
dz.	-	dzūkų, dzūkiškai	pranc.	-	prancūzų, prancūziškai
es.	-	estų, estiškai	r.	-	rusų, rusiškai
germ.	-	germanų, germaniškai	rum.	-	rumunų, rumuniškai
go.	-	gotų, gotiškai	s.	-	senovės, senosios (kalbos)
gr.	-	graikų, graikiškai	s.-ch.	-	serbų-chorvatų (s.-kroatų)
het.	-	hetitų, hetitiškai	sl.	-	slavų
i.	-	indų, indiškai	slov.	-	slovénų, slověniškai
ide.	-	indoeuropiečių	slovk.	-	slovakų, slovakiškai
isl.	-	islandų, islandiškai	s.-ugr.	-	suomių-ugrų
isp.	-	ispanų, ispaniškai	suom.	-	suomių, suomiškai
it.	-	italų, itališkai	šv.	-	švedų, švediškai
jotv.	-	jotving(i)ų, jotvingiškai	toch.	-	tocharų, tochariškai
kaš.	-	kašubų, kašubiškai	ukr.	-	ukrain(ieči)ų, ukrain(iet)iškai
kur.	-	kuršininkų	v.	-	vidurinių laikų, vidurinės (kalbos)
kurš.	-	kuršių, kuršiškai	v(ok).	-	vokiečių, vokiškai
la.	-	latvių, latviškai	ž.	-	žemaičių, žemaitiškai
le.	-	lenkų, lenkiškai			

BIBLIOGRAFINĖS NUORODOS

1. Autoriai maždaug išsamiai (tik nenurodydami leidyklos, jei tai ne recenzuojamasis leidinys) aprašo (paprastai išnašose) rečiau Blt cituojamus dalykus.

2. Blt įprastiniai bibliografiniai sutrumpinimai (sutampantys su LKŽ šaltinių sutrumpinimais, aiškinami kartkartėmis Blt skelbiamuose bendruosiuose sutrumpinimų sąrašuose ar šiaip lengvai suprantami iš konteksto) autoriu vartojami (paprastai pagrindiniame tekste, ne išnašose) be atskiro paaiškinimo.

Kaip nusistatyta 1) išsamiai ir kaip 2) sutrumpintai nurodyti a) knygas (taip pat periodinius leidinius) ir b) straipsnius (taip pat pranešimus, recenzijas, knygų skyrius), matyt iš pateikiamų pavyzdžių:

1a: J. Kazlauskas, Lietuvių kalbos istorinė gramatika, Vilnius, 1968, 278 t.; 1b: J. Pirkiliingis, Jaustukas, – Dabartinės lietuvių kalbos gramatika, Vilnius, 1994, 462–468; J. Safarewicz, Bałto-sło-

wiańskie stosunki językowe, – Słownik Starożytności Słowiańskich, I 1, Warszawa, 1961, 79–81; A. Senn, The relationships of Baltic and Slavic, – Ancient Indo-European dialects, Conference on Indo-European linguistics held at the University of California, Los Angeles, April 25–27, 1963, ed. by H. Birnbaum and J. Puhvel, Berkeley-Los Angeles, 1966, 139–151; A. Bammesberger [rec.], Petras Jonikas, Lietuvių kalba ir tauta amžių būvyje, Visuomeniniai lietuvių kalbos istorijos bruožai, Chicago, Lituanistikos instituto leidykla, 1987, 454, – Journal of Baltic Studies, Honolulu, HI, XXII, 1990, 378–379.

2a: Kazlauskas LKIG 278 t.; 2b: J. Pikčilingis, DLKG 462–468; J. Safarewicz, SSS I 1 79–81; A. Senn, AIED 139–151; A. Bammesberger [rec.], Jonikas LKT, JBIS XXII·378–379.